

OPPORTUNISMI JA II INTERNATIONALEN VARARIKKO

On opettavaista verrata toisiinsa eri luokkien ja puolueiden suhtautumista vuosien 1914—1915 sodan paljastamaan II Internationalen vararikkoon. Toisaalta porvaristo kehuu ja ylistää maasta taivaaseen niitä sosialisteja, jotka esiintymisissään ovat „isänmaan puolustamisen”, s.o. sodan kannalla sekä porvariston auttamisen kannalla. Toisaalta porvariston avomielisemmät eli vähemmän diplomaattiset edustajat ilkamoivat Internationalen vararikon ja sosialismin „illuusioiden” vararikon johdosta. „Isänmaata puolustavien” sosialistien keskuudessa esiintyvät nuo samat kaksi suuntavivahdetta: saksalaisten W. Kolbin ja W. Heinen kaltaiset „äärimmäiset” myöntävät Internationalen vararikon syyttäen tästä vararikosta „vallankumouksellisia illuusioita” ja pyrkien luomaan uudelleen *vieläkin* opportunistisemman Internationalen. Käytännössä he kuitenkin yhtyvät Kautskyn, Renaudelin ja Vandervelden tyyppiin „maltillisiin” ja varovaisiin sosialistisiin „isänmaan puolustajiin”, jotka kieltävät itsepintaisesti Internationalen vararikon, katsovat sen keskeyttäneen vain väliaikaisesti toimintansa, puolustavat nimenomaan II Internationalen elinkykyisyyttä ja olemassaolon oikeutta. Eri maiden vallankumoukselliset sosialidemokraatit myöntävät, että II Internationale on kärsinyt vararikon ja on välttämätöntä perustaa kolmas.

Ratkaistaksemme, ketkä ovat oikeassa, tarkastelemme historiallista asiakirjaa, joka koskee juuri nykyistä sotaa ja jonka ovat allekirjoittaneet yksimielisesti ja sitä paitsi virallisesti maailman *kaikki* sosialistiset puolueet.

Tuo asiakirja on vuoden 1912 Baselin manifesti. On merkittävää, ettei yksikään sosialisti rohkene teoriassa kieltää kunkin erillisen sodan konkreettisen historiallisen arvioinnin välttämättömyyttä. Mutta nyt ei kukaan, vähälukuisia „vasemmisto”-socialidemokraatteja lukuunottamatta, rohkene luopua suoraan, avoimesti, selvästi Baselin manifestista, julistaa sitä virheelliseksi eikä liioin eritellä tunnontarkasti vertaamalla sen teesejä sosialistien sodanjälkeiseen menettelyyn.

Miksi asia on niin? Siksi, että Baselin manifesti paljastaa armottomasti virallisten sosialistien enemmistön järkeilyjen ja menettelyn koko valheellisuuden. Tuossa manifestissa ei ole *halaistua sanaa* „isänmaan puolustamisesta” eikä liioin hyökkäys- ja puolustussodan välisestä erosta!! Siinä *ei hiiskahdetakaan* siitä, mistä sekä Saksan että nelisopimusmaiden socialidemokratian viralliset johtajat eniten puhuvat, huutavat ja ulvovat. Baselin manifestissa on arvioitu aivan tarkasti, selvästi, täsmällisesti juuri ne konkreettiset eturistiriidat, jotka olivat vähällä johtaa sotaan vuonna 1912 ja johtivat siihen vuonna 1914. Manifestissa sanotaan, että ne ovat „kapitalistisen imperialismin” maaperällä syntyneitä ristiriitoja, Itävallan ja Venäjän välisiä selkkauksia „ylivallasta Balkanin niemimaalla”, Englannin, Ranskan ja Saksan välisiä selkkauksia niiden (niiden *kaikkien!*) „Vähässä-Aasiassa toteuttaman valtauspolitiikan” vuoksi, Itävallan ja Italian välisiä selkkauksia sen vuoksi, että ne pyrkivät „vetämään Albanian vaikutuspiiriinsä”, alistamaan sen „herruuteensa”, Englannin ja Saksan välisiä selkkauksia niiden yleisen „antagonismin” vuoksi, edelleen sen vuoksi, että „tsarismi havittelee itselleen Armeniaa, Konstantinopolia y.m.”. Jokainen näkee, että tuo koskee täydellisesti nimenomaan nykyistä sotaa. Tämän sodan puhtaasti valtauskiihkoinen, imperialistinen, taantumuksellinen, orjanomistuksellinen luonne on tunnustettu selvääkin selvemmin manifestissa, jossa on tehty myös kiertämätön johtopäätös: sotaa ei voida „puolustella minkäänlaisella kansaneduksi esitetyllä pienimmälläkään tekosyyllä”, sotaa valmistellaan „kapitalistien liikevoittojen ja hallitsijasukujen kunnianhimon vuoksi”; olisi „rikos”, jos työläiset „alkaisivat ampua toisiaan”.

Näihin teeseihin sisältyy kaikki oleellinen, minkä tunteminen on välttämätöntä kahden suuren historiallisen kauden välillä olevan perusteellisen eron käsittämiseksi. Toinen noista kausista on vuosien 1789—1871 kausi, jolloin Euroopan sodat olivat suurimmalta osaltaan epäilemättä sidottuja *tärkeimpään* „kansanetuun”, nimittäin: voimakaisiin, miljoonia ihmisiä koskeviin porvarillisen edistyskäsittelyyn, kansallisiin vapautusliikkeisiin sekä feodalismiin, absolutismiin ja vierasmaalaisen ikeen hävittämiseen. Tällä ja vain tällä perustalla syntyi „isänmaan puolustamisen” käsite, vapautuvan porvarillisen kansakunnan puolustaminen keskiaikaisuutta vastaan. Vain tässä mielessä ovat sosialistit hyväksyneet „isänmaan puolustamisen”. Ja *tuossa mielessä* sitä ei voida olla hyväksymättä nytkään, ei voida olla hyväksymättä esimerkiksi Persian tai Kiinan puolustamista Venäjää tai Englantia vastaan, Turkin puolustamista Saksaa tai Venäjää vastaan, Albanian puolustamista Itävaltaa ja Italiaa vastaan j.n.e.

Vuosien 1914—1915 sota, kuten Baselin manifestissa on selvästi sanottu, kuuluu aivan toiseen historialliseen kauden, se on luonteeltaan aivan toisenlainen. Se on rosvojen välistä sotaa, jota käydään saaliin jaosta ja vieraiden maiden orjuuttamiseksi. Venäjän, Englannin, Ranskan voitto johtaa Armenian, Vähän-Aasian j.n.e. kuristamiseen — tämä *on sanottu* Baselin manifestissa. Saksan voitto johtaa Vähän-Aasian, Serbian, Albanian y.m. kuristamiseen. Tämä *on sanottu* samassa manifestissa ja kaikki sosialistit ovat tunnustaneet sen! Miten valheellisia, tolkkuttomia ja tekohurskaita ovatkaan kaikenlaiset fraasit suurvaltojen (lue: suurrosvojen) puolustussodasta tai isänmaan puolustamisesta, suurvaltojen, joiden tavoitteena sodassa on maailmanherrsäus, markkina- ja „vaikutusalueet”, kansojen orjuuttaminen! Eipä ihme, jos „socialistit”, jotka hyväksyvät isänmaan puolustamisen, *pelkäävät* muistella ja siteerata tarkasti Baselin manifestia, sillä se *paljastaa* heidän kaksinaamaisuutensa. Baselin manifesti *todistaa*, että socialistit, jotka saattavat hyväksyä „isänmaan puolustamisen” vuosien 1914—1915 sodassa, ovat socialisteja vain sanoissa, mutta teoissa shovinisteja. He ovat socialishovinisteja.

Jos sodan katsotaan olevan sidottu kansallisen vapautuksen etuihin, johtuu siitä sosialistien tietynlainen taktiikka. Jos sodan katsotaan olevan imperialistista, anastus- ja ryöstösotaa, johtuu siitä toisenlainen taktiikka. Ja Baselin manifestissa hahmoteltiin selvästi tämä toisenlainen taktiikka. Sota aiheuttaa „taloudellisen ja poliittisen kriisin”, sanotaan siinä. Tätä kriisiä „on käytettävä” „jouduttamaan pääoman herruuden kukistamista”: näissä sanoissa *on tunnustettu*, että yhteiskunnallinen vallankumous *on kypsynyt*, että se *on mahdollinen*, että se *puhkeaa* sodan yhteydessä. „Hallitsevat luokat” pelkäävät „proletaarista vallankumousta”, sanotaan manifestissa viitaten suoraan Kommuunin ja vuoden 1905 esimerkkiin, s.o. vallankumousten, lakkojen, kansalaissodan esimerkkeihin. Ne valehtelevat, jotka sanovat, että sosialistit „eivät käsitelleet”, „eivät ratkaisseet” kysymystä suhtautumisesta sotaan. Baselin manifesti *teki päätöksen* tuosta taktiikasta: proletaaristen vallankumouksellisten esiintymisten ja kansalaissodan taktiikasta.

Olisi virheellistä olettaa, että Baselin manifesti on vain pelkkä julistus, virallinen fraasi, köykäinen uhkaus. Siten ovat valmiit sanomaan ne, jotka tämä manifesti paljastaa! Mutta se ei ole totta! Baselin manifesti on II Internationaalen koko aikakauden, vuosien 1889—1914, valtavan propaganda- ja agitaatioaineiston yhteenveto. Tämä manifesti *tekee* liioittelematta sanoen *yhteenvedon* kaikkien maiden sosialistien *miljoonista ja miljoonista* julkilausumista, sanomalehtikirjoituksista, kirjoista, puheista. Tämän manifestin julistaminen virheeksi on samaa kuin koko II Internationaalen, kaiken sen toiminnan, jota sosialidemokraattiset puolueet ovat harjoittaneet vuosikymmenten aikana, julistaminen virheeksi. Baselin manifestin hyljeksiminen on koko sosialismin historian hyljeksimistä. Baselin manifestissa ei sanota mitään *erikoista*, mitään *tavallisuudesta poikkeavaa*. Siinä esitetään se ja vain se, *millä* sosialistit *olivat saaneet joukot mukaansa*: „rauhallinen” toiminta tunnustetaan proletaariseen vallankumoukseen *valmistautumiseksi*. Baselin manifestissa toistettiin se, mitä Guesde puhui kongressissa vuonna 1899 ivatessaan sosialistien ministeristöönmenoa *siinä tapauksessa*, jos puhkeaa sota

markkinoista, „brigandages capitalistes” * („En garde!”, ss. 175—176), tai Kautsky vuonna 1909 kirjassaan „Tie valtaan”, jossa hän osoittaa, että „rauhallinen kausi” on päättynyt ja on alkanut sotien ja vallankumousten, proletariaatin valtataistelun aikakausi.

Baselin manifesti todistaa kumoamattomasti, että sosialistit, jotka äänestivät sotamäärärahojen puolesta, menivät ministeristöön ja hyväksyivät isänmaan puolustamisen vuosina 1914—1915, *ovat pettäneet* täydellisesti sosialismin. Petos on kumoamaton tosiasia. Sen voivat kieltää vain teeskentelijät. Kysymys on vain siitä, miten se on *selitettävissä*.

Olisi typerää, epätieteellistä, naurettavaa tarkastella asiaa *henkilökysymyksenä*, viitata Kautskyyn, Guesde'iin, Plehanoviin („yksinpä” sellaisetkin miehet!). Tuo on surkeaa verukehtimistä. Asian vakava selittäminen vaatii kyseisen politiikan *taloudellisen* merkityksen erittelyä, edelleen — sen *perusaatteiden* analysointia ja lopuksi sosialismin *suuntien* historian tutkimista.

Mikä on „isänmaan puolustamisen” *taloudellinen* olemus vuosien 1914—1915 sodassa? Vastaus esitettiin jo Baselin manifestissa. *Kaikki* suurvallat käyvät sotaa tavoitteenaan maailman jakaminen ja ryöstäminen, markkinoiden valloittaminen, kansojen orjuuttaminen. Porvaristolle sota tuo entistä suurempia voittoja. Pienelle työläisbyrokraatien ja -aristokratian sekä työväenliikkeen „mukaan lyöttäytyneen” pikkuporvariston (sivistyneistön j.n.e.) kerrokselle se lupaa *muruja* noista voitoista. „Sosialishovinismilla” (tämä termi on tarkempi kuin sosialipatriotismi, jälkimmäinen kaunistelee pahetta) ja opportunistisilla on sama taloudellinen perusta: työväenliikkeen mitättömän vähäisen „huippu”-kerroksen ja sen „oman” kansallisen porvariston liitto proletariaatin joukkoja *vastaan*. Porvariston *renkien* ja porvariston liitto porvariston riistämää *luokkaa* vastaan. Sosialishovinismi on täydellisyys-teen kehittettyä opportunistia.

Sosialishovinismin ja opportunistismin poliittinen sisältö on sama: luokkien yhteistoiminta, proletariaatin diktatuurista kieltäytyminen, vallankumouksellisista esiintymisistä

* — „kapitalistisista rosvouksista”. *Toim.*

kieltäytyminen, porvarillisen laillisuuden kumartaminen, epäluottamus proletariaattia kohtaan ja luottamus porvaristoon. Samat poliittiset aatteet. Poliittiselta sisällöltään sama taktiikka. Sosialishovinismi on millerandismin, bernsteiniläisyyden ja englantilaisen liberaalisen työväenpolitiikan suoranainen jatko ja huipennus, niiden summa, yhteenveto, tulos.

Näemme, että koko vuosien 1889—1914 ajanjakson kuluessa sosialismissa on ollut kaksi perussuuntaa, opportunistinen ja vallankumouksellinen suunta. Nykyäänkin on olemassa kaksi suuntaa sosialismiin suhtautumista koskevassa kysymyksessä. Hyljätäkää *henkilöihin* viittaavien porvarillisten ja opportunististen valehtelijain tapa; tarkastelkaa useissa eri maissa esiintyviä *suuntia*. Otamme 10 Euroopan maata: Saksan, Englannin, Venäjän, Italian, Hollannin, Ruotsin, Bulgarian, Sveitsin, Belgian, Ranskan. Kahdeksassa ensin luetellussa maassa opportunistiseen ja vallankumoukselliseen *suuntaan* jakautuminen vastaa sosialishoviniteihin ja vallankumouksellisiin internationalisteihin jakautumista. Sosialishovinismin *perustukia* — yhteiskunnallisessa, poliittisessa mielessä— ovat „Sozialistische Monatshefte” * ja kumpp. Saksassa, fabianilaiset ja työväenpuolue Englannissa (Riippumaton työväenpuolue on ollut niiden kanssa *liitossa*, ja sosialishovinismin vaikutus on tässä liitossa paljon suurempi kuin Britannian socialistisessa puolueessa, jossa noin $\frac{3}{7}$ on internationalisteja: 66 ja 84), „Nasha Zarja” ja Organisaatiokomitea (ja „Nashe Delo”) Venäjällä, Bissolatin puolue Italiassa, Troelstran puolue Hollannissa, Branting ja kumpp. Ruotsissa, „shirokit” Bulgariassa, Greulich ja „hänen” väkensä ** Sveitsissä. Nimenomaan vallankumouksellisten socialidemokraattien keskuudessa on *kaikeissa* näissä maissa jo kajahtanut enemmän tai vähemmän jyrkkä protesti socialishovinismia vastaan. Poikkeus: 2 maata 10:stä, mutta näissäkin maissa on internationalisteja, he ovat vain *heikkoja*, ja asianlaita on pikemminkin niin, ettei tunneta tosiasioita (Vaillant on myöntänyt saavansa kirjeitä internationalisteilta, muttei ole julkaissut niitä), kuin niin, ettei niitä ole olemassa.

* — ”Sosialistinen Kuukausijulkaisu”. *Toim.*

** Käsikirjoitukseen Lenin *lisäsi*, „väki”-sanana kohdalle „siipi”. *Toim.*

Sosialishovinismi on täydellisyyteen kehitettyä opportunistia. Se on kiistatonta. Liitto porvariston kanssa on ollut aatteellinen, salainen. Nyt se on muuttunut avoimeksi, vulgääriksi. Nimenomaan liitto porvariston ja yleisesikuntien kanssa on antanut voiman sosialishovinismille. Ne valehtelevat, jotka sanovat (Kautsky muun muassa), että prolettaari-„joukot” ovat alkaneet asettua shovinismin kannalle: joukkojen keskuudessa *ei ole* toimitettu kyselyä missään (lukuunottamatta ehkä Italiaa — 9 kuukautta väittelyjä ennen sodan julistamista! — ja Italiassa joukot olivat Bisso-latin puoluetta *vastaan*). Sotatila huumasi joukot, teki ne aroiksi, hajotti ja masensi niitä. *Vain* johtajat ovat äänestäneet vapaasti — äänestäneet porvariston *puolesta* proletariaattia vastaan! On naurettavaa ja kummallista katsoa opportunistia puolueen *sisäiseksi* ilmiöksi! Kaikki marxilaiset niin Saksassa, Ranskassa kuin muuallakin ovat aina sanoneet ja todistelleet, että opportunisti on proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen ilmentymä, että se on porvarillista työväenpolitiikkaa, proletariaattia lähellä olevien aineiden murto-osan ja porvariston liitto. Ja opportunisti, joka oli kypsytynyt vuosikymmeniä „rauhallisen” kapitalismin oloissa, kypsyi vuosiin 1914—1915 mennessä siinä määrin, että siitä tuli porvariston avoin liittolainen. Yhtenäisyys opportunistin kanssa on proletariaatin yhtenäisyyttä oman kansallisen porvaristonsa kanssa, s.o. tämän tahtoon alistumista, se on kansainvälisen vallankumouksellisen työväenluokan hajottamista. Tämä ei merkitse, että viipymätön opportunisteista eroaminen kaikissa maissa on toivottavaa tai vaikkapa vain mahdollista: tämä merkitsee, että se on historiallisesti kypsytynyt, käynyt kiertämättömäksi ja edistykselliseksi, proletariaatin vallankumoukselliselle taistelulle välttämättömäksi ja että tehdesään käänteeseen „rauhallisesta” kapitalismista imperialismiin historia on tehnyt käänteeseen tuollaista eroamista kohti. *Volentem ducunt fata, nolentem trahunt* *.

Kaikkien maiden porvaristo ja ensi kädessä sotivien maiden porvaristo on sodan alusta lähtien ylistänyt täysin yksimielisesti sosialisteja, jotka hyväksyvät „isänmaan

* Latinalainen lauseparsi, sanantarkasti: halukasta kohtalo johtaa, halutonta raahaa. *Toim.*

puolustamisen”, s.o. porvariston ryöstöetujen puolustamisen imperialistisessa sodassa *proletariaattia vastaan*. Pankaapa merkille, miten tuo kansainvälisen porvariston tärkein ja olennaisin etu raivaa itselleen tietä, löytää itselleen ilmauksen sosialististen puolueiden *sisällä*, työväenliikkeen *sisällä*. Saksan esimerkki on siinä suhteessa varsin opettavainen, sillä II Internationalen kausi loi tuossa maassa voimakkaimman puolueen, mutta muissakin maissa me näemme *aivan* tarkalleen *samaa* kuin Saksassa — mitätöntä eroavaisuutta on vain muodossa, näössä, ulkoasussa.

Vanhoillinen saksalainen aikakauslehti „Preussische Jahrbücher” * julkaisi huhtikuussa 1915 *Monitor*-salanimen taakse kätkeytyneen *socialidemokraatin*, socialidemokraattisen puolueen jäsenen, artikkelin. Ja tämä opportunisti lörpötteli julki totuuden, sanoi avomielisesti, millaista on *olemukseltaan koko* yleismaailmallisen porvariston politiikka XX vuosisadan työväenliikkeen suhteen. Tätä liikettä ei voida enää olla ottamatta huomioon eikä liioin tukahduttaa raa'alla voimalla. Sitä pitää rappeuttaa sisältä käsin *lahjomalla* sen huippukerros. Juuri siten on menetellyt jo vuosikymmeniä Englannin ja Ranskan porvaristo, joka on lahjonut trade unionien johtajat, Millerand'it, Briand'it ja kumpp. Juuri siten menettelee nyt Saksankin porvaristo. Socialidemokraattinen puolue — sanoo *Monitor* porvaristolle (tosiasiallisesti porvariston *nimessä*) — käyttäytyy „moitteettomasti” sodan aikana (s.o. *palvelee* moitteettomasti porvaristoa proletariaattia vastaan). Socialidemokraattisen puolueen kansallisliberaaliseksi työväenpuolueeksi „muuttumisen prosessi” edistyy mainiosti. Mutta olisi porvaristolle *vaarallista*, jos tämä puolue yhä *oikeistolaisuiksi*: „Sen on säilytettävä socialistiset ihanteet omaavan työväenpuolueen luonne. Sillä sinä päivänä, jolloin se luopuu tästä, syntyy uusi puolue, joka omaksuu vanhan, entisen puolueen hylkäämän ohjelman ja antaa sille vieläkin radikaalisemman sanamuodon” („Pr. J.” 1915, № 4, 50—51).

Näissä sanoissa on ilmaistu avoimesti se, mitä porvaristo on aina ja kaikkialla tehnyt peitetysti. Joukoille *pitää olla* „radikaalisia” *sanoja*, jotta ne uskoisivat niihin.

* — „Preussin Vuosikirja”. *Toim.*

Opportunistit ovat valmiit tekopyhästi toistamaan noita sanoja. Heille ovat edullisia, heille ovat tarpeen *sellaiset* puolueet, jollaisia ovat olleet II Internationalen sosialidemokraattiset puolueet, sillä nämä saivat aikaan sen, että sosialistit *puolsivat* porvaristoa vuosien 1914—1915 kriisin aikana! Aivan samaa politiikkaa kuin saksalainen Monitor ovat ajaneet fabianilaiset ja trade unionien liberaaliset johtajat Englannissa, opportunistit ja jauresilaiset Ranskassa. Monitor on avomielinen eli kyynillinen opportunisti. Tarkastelkaapa toisenvivahteista, naamioitua eli „rehellistä” opportunistia. (Engels sanoi aikoinaan oikein, että „rehelliset” opportunistit ovat työväenliikkeelle kaikkein vaarallisimpia.) Tällaisten mallinäytteenä on Kautsky.

Hän kirjoittaa „N. Z.” lehden 9. numerossa 26/XI—1915, että virallisen puolueen enemmistö rikkoo puolueen ohjelmaa (Kautsky itse puolusti tämän enemmistön politiikkaa kokonaisen vuoden sodan puhkeamisen jälkeen ja puolsi „isänmaanpuolustus”-valhetta!). „Oppositio enemmistöä vastaan kasvaa” (272). („Die Opposition gegen die Mehrheit im Wachsen ist”). Joukot ovat „oppositiokannalla” („oppositionell”). „Nach dem Kriege”... (nur *nach* dem Kriege?)... „werden die Klassengegensätze sich so verschärfen, dass der Radikalismus in den Massen die Oberhand gewinnt” (272)... Es „droht uns nach dem Kriege” (nur *nach* dem Kriege?) „die Flucht der radikalen Elemente aus der Partei u. ihr Zustrom zu einer Richtung antiparlamentarischer” (?? soll heißen: ausserparlamentarischer) „Massenaktionen”... „So zerfällt unsere Partei in zwei Extreme, die nichts Gemeinsames haben”*.

Kautsky haluaa edustaa „kultaista keskitietä”, saada sovintoon nämä „2 äärimmäisyyttä”, „joilla ei ole keskenään mitään yhteistä”!! Hän tunnustaa nyt (kun on kulunut 16 kuukautta sodan alkamisesta), että joukot ovat vallankumouksellisia. Ja tuomiten siinä samassa vallankumoukselliset teot sanomalla niiden olevan „Abenteuer” „in den

* — „Sodan jälkeen”... (vain sodan *jälkeen?*)... „luokkaristiritidat tulevat niin kärkeviksi, että radikalismi saa yliotteen joukkojen keskuudessa” (272)... „Sodan jälkeen” (vain sodan *jälkeen?*) „meitä uhkaa radikaalisten ainesten pako puolueesta ja niiden yhtyminen antiparlamentarisen” (?? olisi pitänyt sanoa: parlamentin ulkopuolisen) „joukkotoiminnan kannattajiin”... „Näin muodoin puolueemme hajooa kahdeksi äärimmäiseksi leiriksi, joilla ei ole keskenään mitään yhteistä”. *Toim.*

Strassen" (S. 272) *. Kautsky haluaa „saada sovintoon” vallankumoukselliset joukot ja opportunistijohtajat, joilla „ei ole mitään yhteistä joukkojen kanssa”, — mutta *mitä* Kautsky *pitää* sovinnon *pohjana*? Sanoja! Valtiopäivien „vasemmistolaisen” vähemmistön „vasemmistolaisia” sanoja!! Tuomitkoon vähemmistö niinkuin Kautskykin vallankumoukselliset *teot*, nimittäköön niitä *seikkailuksi*, mutta ruokkikoon joukkoja vasemmistolaisilla *sanoilla* — ja silloin puolueessa tulee vallitsemaan yhtenäisyys ja sopu... Südekumien, Legienien, Davidien ja Monitorien kanssa!!

Mutta tähän on tarkalleen samanlainen kuin Monitorin ohjelma, porvariston ohjelma, se on vain esitetty „hyväntahtoisella äänellä” ja „imelin korulausein” !! Ja tätä ohjelmaa ajoi läpi myös Wurm, kun sosialidemokraattisen valtiopäiväryhmän istunnossa 18/III—1915 er „warnte die Fraktion den Bogen zu überspannen; in den Arbeitermassen wachse die Opposition gegen die Fraktionstaktik; es gelte, beim marxistischen Zentrum zu verharren”. (S. 67 „Klassenkampf gegen den Krieg! Material zum „Fall Liebknecht””. Als Manuskript gedruckt **.)

Pankaa merkille, että tässä tunnustetaan koko „marxilaisen keskustan” nimessä (Kautsky mukaan luettuna), että joukot ovat vallankumouksellisia! Ja tämä on sanottu 18/III—1915!!! *8¹/₂ kuukautta myöhemmin*, 26/XI—1915 Kautsky jälleen kehottaa rauhoittamaan vallankumouksellisia joukkoja vasemmistolaisilla puheilla!!

Kautskyn opportunisti eroaa Monitorin opportunistista ainoastaan sanojen, ainoastaan vivahteiden, ainoastaan niiden keinojen puolesta, joiden avulla pyritään saavuttamaan *sama* tarkoitusperä: *säilyttämään* opportunistien (s.o. porvariston) vaikutus joukkoihin, pitämään proletariaatti edelleenkin opportunistien (s.o. porvariston) *vaikutuksen alaisena*!! Pannekoek ja Gorter nimittivät erittäin osuvasti Kautskyn asennetta „passiiviseksi radikalismiksi” (verbiage ***, niinkuin sanovat ranskalaiset, jotka ovat „kotimaisten” esikuvien pohjalla oppineet mainiosti tuntemaan vallankumouksellisuuden *tämän* muunnoksen!!).

* — „katuseikkailua”. *Toim.*

** — hän „varoitti ryhmää, ettei se jännittäisi jousta liikaa: työväenjoukoissa kasvaa oppositio ryhmän taktiikkaa vastaan; on pidettävä kiinni marxilaisesta keskustasta”. (S. 67, „Luokkataistelu sotaa vastaan! „Liebknechtin jutun” aineistoa”. Julkaistu käsikirjoituksen oikeuksilla.) *Toim.*

*** — lavertelu. *Toim.*

Mutta niinä sanoisin tätä mieluummin peitettyksi, araksi, kaksinaamaiseksi, imeläksi opportunismiksi.

Itse asiassa sosialidemokratian 2 suuntaa eivät nykyään eroa toisistaan lainkaan sanojen eivätkä fraasien puolesta. Mitä tulee „isänmaan puolustamisen” (s.o. porvariston toimeenpanemien rosvousten puolustamisen) ja sosialismia, internationalismia, kansojen vapautta y.m.s. koskevien fraasien toisiinsa yhdistämiseen, niin siinä Vandervelde, Renaudel, Sembat, Hyndman, Henderson ja Lloyd George eivät jää jälkeen Legienistä, Südekumista eivätkä Kautskysta ja Haasesta! Ensimmäisenä varsinaisena eroavaisuutena on nimenomaan se, että kielletään täydellisesti isänmaan puolustaminen nykyisessä sodassa, hyväksytään vallankumouksellinen toiminta sen yhteydessä, sen *aikana ja sen jälkeen*. Ja tässä kysymyksessä, joka on ainoa vakava, ainoa asiallinen kysymys, Kautsky ja Kolb ovat samaa mieltä Heinen kanssa.

Vertailkaa toisiinsa Englannin fabianilaisia ja Saksan kautskylaisia. Ensiksi mainitut ovat miltei liberaaleja, jotka eivät ole milloinkaan tunnustaneet marxilaisuutta. Engels kirjoitti fabianilaisista tammikuun 18 p:nä 1893: „...kopla kiipeilijöitä, jotka ovat riittävän järkeviä käsittääkseen yhteiskunnallisen kumouksen kiertämättömäksi, mutta jotka eivät halua missään tapauksessa uskoa tätä jättiläistehtävää yksinomaan kypsymättömälle proletariaatille... Heidän peruseriaatteenaan on kauhu vallankumousta kohtaan”... Ja marraskuun 11 p:nä 1893: „kopeita porvareita, jotka armollisesti laskeutuvat proletariaatin pariin vapauttaakseen sen ylhäältä käsin, jos tämä vain haluaisi käsittää, että sellainen harmaa sivistymätön joukko ei voi itse vapauttaa itseään eikä saavuttaa mitään ilman näiden viisaiden asianajajien, kirjailijoiden ja sentimentaalisten akkojen armollisuutta”...¹⁴⁷ Miten kaukana kautskylaiset ovatkaan heistä „teoriaansa” puolesta! Mutta käytännössä, suhtautumisessa sotaan, kummatkin *käyvät täydellisesti yhteent* Tämä on havainnollinen todistus siitä, kuinka marxilaisuus on tuuleutunut kautskylaisista olemattomiin, kuinka se on muuttunut kuolleeksi kirjaimeksi, tekohurskaaksi sanahelinäksi.

Sen, kuinka ilmeisiä sofismeja kautskylaiset ovat sodan puhkeamisen jälkeen käyttäneet kumotakseen proletariaatin

vallankumouksellisten esiintymisten taktiikan, jonka sosialistit hyväksyivät yksimielisesti Baselissa, — sen voi nähdä seuraavista esimerkeistä. Kautsky esitti „ultraimperialismin” teorian. Hän käsitti tuolla imperialismilla sitä, että „kansallisten finanssipääomien keskinäisen taistelun” tilalle tulee „maailman yhteinen riistäminen kansainvälisen yhtyneen finanssipääoman taholta” („N. Z.” № 5, 30/IV—1915, S. 144). Samalla Kautsky lisäsi itse: „Ei ole vielä riittävästi edellytyksiä ratkaistaksemme, onko tuollainen kapitalismin uusi vaihe toteutettavissa”!! Sen perusteella, että „on ajateltavissa” uusi vaihe, jota itse sen keksijäkään ei tohdi edes julistaa „toteutettavissa olevaksi”, kielletään proletariaatin vallankumoukselliset tehtävät nykyään, aikana, jolloin kriisin ja sodan *vaihe* on epäilemättä jo alkanut! Ja vallankumoukselliset esiintymiset kieltää se sama II Internationalen auktoriteetti, joka vuonna 1909 kirjoitti kokonaisen kirjan „Tie valtaan”, joka on käännetty miltei kaikille Euroopan tärkeimmille kielille ja jossa on todistettu edessäolevan sodan ja vallankumouksen välinen *yhteys* ja se, että „vallankumous *ei voi* olla ennenaikainen”!!

Vuonna 1909 Kautsky todistelee, että „rauhallisen” kapitalismin kausi on päättynyt ja koittaa sotien ja vallankumouksien kausi. Vuonna 1912 Baselin manifesti ottaa maailman sosialististen puolueiden koko taktiikan pohjaksi juuri tämän katsomuksen. Vuonna 1914 puhkeaa sota, alkaa Stuttgartin ja Baselin ennakoitanevä „taloudellinen ja poliittinen kriisi”. Ja Kautsky keksiskelee teoreettisia „varauksia” vallankumouksellista taktiikkaa *vastaan!*

P. B. Axelrod ajaa samoja aatteita käyttäen hiukan „vasemmistolaisempaa” fraseologiaa: hän kirjoittelee vapaassa Sveitsissä ja haluaa vaikuttaa Venäjän vallankumouksellisiin työläisiin („Die Krise und die Aufgaben der internationalen Sozialdemokratie”. Zürich, 1915 *). Siitä saamme lukea koko maailman opportunisteille ja porvareille mieluisesta löydöstä, että „das Internationalisierungsproblem der Arbeiterbewegung ist mit der Frage der Revolutionisierung unserer Kampfesformen und Methoden nicht identisch” (37) ja että „Der Schwerpunkt des Internationalisierungsproblems der proletarischen Befreiungsbewegung liegt in der

* — „Kansainvälisen sosialidemokratian kriisi ja tehtävät”. Zürich, 1915. *Toim.*

weiteren Entwicklung u. Internationalisierung eben jener Alltagspraxis" (40)... „beispielsweise müssen die Arbeiterschutz-u. Versicherungsgesetzgebung... zum Objekt ihrer (der Arbeiter) internationalen Aktionen u. Organisationen werden" (39) *.

Tuollaisen „internationalismin" hyväksyvät tietenkin täydellisesti myös Lloyd Georget, Naumannit ja Briand'it eivätkä ainoastaan Südekumit, Legienit, Hyndmanit ja Vanderveldet! Axelrod puolustaa Kautskyn „internationalismia" esittämättä ja erittelemättä ainoatakaan niistä perusteista, joilla Kautsky on todistellut oikeutetuksi isänmaan puolustamista. Axelrod — samoin kuin ranskalaismieliset sosialishovinistit — pelkää edes palauttaa mieleen, että Baselin manifestissa puhutaan nimenomaan vallankumouksellisesta taktiikasta. Tulevaisuudesta — epämääräisestä, tuntemattomasta tulevaisuudesta — puheen ollen Axelrod on valmis syyttämään perin vasemmistolaisia, mitä vallankumouksellisimpia korulauseita siitä, kuinka tuleva Internationale esiintyy — entgegenreten wird (den Regierungen im Falle der Kriegsgefahr) „mit der Entfaltung eines revolutionären Sturmes"... „Einleitung der sozialistischen Revolution" (14) **. Leikki pois!! Mutta kun on puhe vallankumouksellisen taktiikan soveltamisesta nimenomaan nyt, nykyisen kriisin aikana, niin Axelrod vastaa ganz à la Kautsky ***: „revolutionäre Massenaktionen"... tätä taktiikkaa... „hätte noch eine gewisse Berechtigung, wenn wir unmittelbar am Vorabend der sozialen Revolution ständen, ähnlich wie es etwa in Russland seit den Studentendemonstrationen des J. 1901 der Fall war, die das Herannahen entscheidender Kämpfe gegen den Absolutismus ankündigten" ****...

* — „työväenliikkeen kansainvälistämisingelma ei ole täysin yhtäläinen taistelumuotojemme ja -metodiemme vallankumouksellistamiskysymyksen kanssa" (37) ja että „proletariaatin vapautusliikkeen kansainvälistämisingelman painopisteenä on juuri tuo jokapäiväisen käytännön edelleen kehittäminen ja kansainvälistäminen" (40)... „esimerkiksi työnsuojelu- ja vakuutuslainsäädännestä pitää... tulla heidän (työläisten) kansainvälisen toiminnan ja organisaation kohde" (39). *Toim.*

** — esiintyy (hallituksia vastaan siinä tapauksessa, jos uhkaa sota) „ja nostattaa vallankumouksellisen myrskyn"... „Sosialistisen vallankumouksen prologi" (14). *Toim.*

*** — aivan Kautskyn tapaan. *Toim.*

**** — „vallankumouksellisten joukkoesiintymisten" taktiikkaa... „voitaisiin jotenkin vielä puolustaa, jos eläisimme välittömästi yhteiskunnallisen vallankumouksen aattoa, kuten asianlaita oli esimerkiksi Venäjällä, jossa vuoden 1901 ylioppilasmielenosoitukset olivat absolutisminvastaisten ratkaisevien taistelujen lähenemisen ennakointia". *Toim.*

(40—41) ja sitten jyrisee „Utopien”*, „Bakunismus”** vastaan aivan Kolbin, Heinen, Südekumin ja Legienin hengessä! Mutta Venäjän esimerkki paljastaa Axelrodin erikoisen havainnollisesti. Vuodesta 1901 vuoteen 1905 kului 4 vuotta, eikä kukaan voinut vuonna 1901 mennä takuuseen siitä, että Venäjän vallankumous (ensimmäinen vallankumous itsevaltiutta vastaan) alkaa 4 vuoden kuluttua. Aivan samanlainen on Euroopankin tilanne sos. vallankumouksen edellä. Kukaan ei voi sanoa varmasti, alkaako ensimmäinen sen luontoinen vallankumous 4 vuoden kuluttua. Mutta että vallankumouksellinen tilanne on *olemassa*, se on tosiasia, joka nähtiin ennakolta vuonna 1912 ja joka tuli esiin vuonna 1914. Työläisten ja nälkäänäkevien kaupunkilaisten mielenosoitukset vuoden 1914 Venäjällä ja Saksassa samoin epäilemättä „ankündigen das Herannahen entscheidender Kämpfe”***. Sosialistien suoranaisena ja ehdottomana velvollisuutena on tukea ja edistää *noita* mielenosoituksia ja kaikkinaisia „vallankumouksellisia joukkoesiintymiä” (lakkoja, niin taloudellisia kuin poliittisiakin, sotaväen liikehtimistä aina kapinaan ja kansalaissotaan saakka), antaa niille selvät tunnukset, luoda illegaalinen organisaatio ja kirjallisuus, jota ilman *ei voida* kehottaa joukkoja vallankumoukseen, auttaa niitä käsittämään vallankumous ja järjestäytymään sitä varten. Juuri siten menettelivät Venäjän sosialidemokraatit v. 1901 porvarillisen vallankumouksen (joka alkoi v. 1905, mutta ei ole päätynyt vielä v. 1915) „Am Vorabend”**** edellä. Juuri niin ovat velvollisia menettelemään Euroopan sosialidemokraatit vv. 1914—1915 „am Vorabend” der sozialistischen Revolution*****. Vallankumoukset eivät milloinkaan synny valmiina, astu ilmoille Jupiterin päästä, puhkea yhtäkkiä. Niitä edeltää aina kuohunnan, kriisien, liikehtimisten ja levottomuuksien sekä vallankumouksen *alun* prosessi, *vaikkei* tämä alku kehity *aina* päätökseen (esim. silloin, kun vallankumouksellinen luokka on heikko). Axelrod verukehtii saadakseen sosialidemokraatit unohtamaan *velvollisuutensa*:

* — „utopiaa”. *Toim.*

** — „bakuninilaisuutta”. *Toim.*

*** — „ennakoivat ratkaisevien taistelujen lähenemistä”. *Toim.*

**** — „aaton”. *Toim.*

***** — sosialistisen vallankumouksen „aaton”. *Toim.*

heidän velvollisuutenaan on auttaa vallankumouksellisten liikehtimisten kehittämistä, liikehtimisten, jotka ovat jo alkaneet nyt olemassa olevan vallankumouksellisen tilanteen perustalla. Axelrod puolustaa Davidin ja fabianilaisten taktiikkaa naamioiden vain opportunistiaan vasemmistolaisilla korulauseilla.

„Den Weltkrieg in einen Bürgerkrieg umwandeln zu wollen wäre Wahnsinn gewesen“*, kirjoittaa opportunistien johtaja E. David („Die Sozialdemokratie im Weltkrieg“, Brl. 1915, S. 172)** esiintyessään puolueemme, VSDTP:n Keskuskomitean manifestia vastaan, joka julkaisiin 1/XI — 1914 ja joka esitti mainitun tunnuksen ja lisäksi „Wie gross die Schwierigkeiten dieser Umwandlung zur gegebenen Zeit auch sein mögen, — die Sozialisten werden niemals ablehnen, die Vorarbeiten in der bezeichneten Richtung *systematisch, unbeugsam* und energisch auszuführen, falls der Krieg zur Tatsache geworden ist“*** (zitiert bei David. S. 171). Huomautamme, että kuukautta ennen Davidin kirjan ilmestymistä (1/V — 1915) puolueemme julkaisi („S.-D.“ № 40, 29/III) päätöslauselmat sodasta: niissä määriteltiin seuraavat johdonmukaiset „askelet imperialistisen sodan kansalaissodaksi muuttamisen tiellä“: 1) kieltäytyminen äänestämästä sotamäärärahojen puolesta etc.; 2) „Burgfriedenin“**** rikkominen; 3) illegaalisen järjestön muodostaminen; 4) taisteluhaudoissa tapahtuvan sotilaiden veljeilyn kannattaminen; 5) yleensä proletariaatin kaikkinaisten vallankumouksellisten joukkoesiintymisten tukeminen.

Oo, urhea David! Vuonna 1912 hän ei katsonut „mielettömyydeksi“ Pariisin Kommuuniin viittaamista. Vuonna 1914 hän hyräälee porvariston perässä: „mielettömyyttä“!

Plehanov, „nelisopimusmaiden“ sosialishovinistien tyyppillinen edustaja, on antanut vallankumouksellisesta taktiikasta tarkalleen samanlaisen arvion kuin David. Hän

* — „Ollisi mielettömyyttä pyrkiä muuttamaan maailmansota kansalaissodaksi“. *Toim.*

** — „Sozialdemokratia maailmansodassa“, Berliini, 1915, s. 172. *Toim.*

*** — „Niin suurilta kuin tällaisen muuttamisen vaikeudet jollain hetkellä näyttänevätkin, sosialistit eivät milloinkaan kieltäydy tämänsuuntaisesta järjestelmällisestä, päättäväisestä, hellittämättömästi valmistelutyöstä, kun kerran sodasta on tullut tosiasia“. *Toim.*

**** — „kansalaissodan“ *Toim.*

sanoo ajatuksia... * ...juuri yhteiskunnallisen vallankumouksen „Vorabend” **, josta voi kulua 4 tai useampiakin vuosia ennenkuin alkavat „entscheidende Kämpfe” ***. Ne ovat juuri „proletaarisen vallankumouksen” alkeita, ehkä heikkojakin, mutta sittenkin ne ovat sen „proletaarisen vallankumouksen” ituja, josta puhuttiin Baselissa ja josta ei *milloinkaan* tule heti voimakasta, vaan joka ehdottomasti käy läpi verrattain *heikkojen* itujen vaiheen.

Vallankumouksellisten joukkoesiintymisten ja vallankumouksellisen liikkeen tukeminen, kehittäminen, laajentaminen ja kärjistäminen. Sellaisen illegaalisen järjestön luominen, joka tekee propaganda- ja agitaatiotyötä tuohon suuntaan, auttaa joukkoja tajuamaan liikkeen ja sen tehtävät, keinot ja tarkoituserät. Sosialidemokraattien jokikinen käytännöllinen toimintaohjelma kiteytyy tämän sodan aikana kiertämättömästi näihin 2 kohtaan. Kaikki muu on opportunistista, vastavallankumouksellista sanahelinää, kaunisteltakoonpa sitä miten vasemmistolaisilla, valemarsalaisilla, pasifistisilla sanakäänteillä hyvänsä.

Ja kun meille vastataan, kuten kaavoihin kangistuneet II Internationalen johtomiehet tavallisesti vastaavat: oo! ne „venäläiset” menetelmät!! („Die russische Taktik” — Kap. VIII bei David) ****, niin me vastaamme viittaamalla yksinkertaisesti tosiasioihin. 30.X.1915 monta sataa (einige Hundert) naista osoitti Berliinissä mieltään Parteivorstandille ja ilmoitti valtuustonsa kautta sille: „Die Verbreitung von *unzensierten Flugblättern und Druckschriften* und die Abhaltung *nicht genehmigter Versammlungen* wäre bei dem grossen Organisationsapparat heute leichter möglich als zur Zeit des Sozialistengesetzes. Es fehlt nicht an Mitteln und Wegen, sondern offensichtlich an dem Willen” ***** (kursivointi minun). („Berner Tagwacht” № 271) *****.

* Käsikirjoituksen liuska päättyy tähän. Seuraavan liuskan alusta on pois muutamia sanoja. Kirjoituksen jatko julkaistaan ensi kertaa. *Toim.*

** — „aatto”. *Toim.*

*** — „ratkaisevat taistelut”. *Toim.*

**** — „Venäläinen taktikka” — Davidin kirjan VIII luku. *Toim.*

***** — „Illegaalisten lentolehtisten ja kirjasten levittäminen ja luvattomien kokousten järjestäminen olisi nykyään, kun on olemassa suuri organisaatikoneto, helpompaa kuin sosialistilain aikana. Varoista ja keinoista ei tunnu olevan puutetta, mutta ilmeisesti puuttuu tahtoa”. *Toim.*

***** — „Bernin Vartio” № 271. *Toim.*

Kaiketi nuo Berliinin työläisnaiset on johdattanut harhaan Venäjän puolueen Keskuskomitean I.XI julkaisema „bakuninilainen” ja „seikkailuhenkinen”, „lahkolaismielinen” (siehe Kolb & K^o *) ja „mieletön” manifesti.

Kirjoitettu vuoden 1915 lopulla

*Julkaistu ensi kerran v. 1924
„Proletarskaja Revoljutsija”
aikakauslehden 5. (28.) numerossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — ks. Kolb ja kumpp. *Toim.*